

Datum doručení: 25. 6. 2025

Centrální číslo jednací: PS2025013750

Věc: Podmíněné propuštění z VTOS novela TZ

Žádost

(...)

Žádost o poskytnutí informace

(dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím)

(...)

„...Nícméně ale prosím o doplnění posledních informací a to podle z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). U navrhované novely trestního zákoníku a to přesněji u:

§ 283 odst. 4.

Přesněji řečeno zda § 283 odst. 4 zůstává podle současného znění zvlášť závažným trestným činem a odsouzený za tento čin může žádat o podmíněné propuštění z výkonu trestu po 2/3 trestu. Nebo zda došlo v navrhované změně u tohoto § 283 odst. 4 k změně a to takové že se stane jen trestným činem, a tím odsouzený v tomto odst. 4 budou moci žádat o podmíněné propuštění po 1/2 trestu? To už je opravdu vše co bych potřeboval vědět.“

Odpověď

(...)

Vážený pane,

potvrzujeme, že Kancelář Poslanecké sněmovny přijala prostřednictvím poštovní zásilky dne 25. června 2025 Vaši žádost o poskytnutí informace, podanou podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), navazující na Vaši předchozí žádost o informace, na niž bylo zdejším povinným subjektem odpovězeno sdělením č. j. PS 2025/11640/2. Ve Vaší aktuální žádosti požadujete poskytnout následující informace (citujeme pouze meritorně podstatnou část žádosti):

„...Nícméně ale prosím o doplnění posledních informací a to podle z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“). U navrhované novely trestního zákoníku a to přesněji u:

§ 283 odst. 4.

Přesněji řečeno zda § 283 odst. 4 zůstává podle současného znění zvlášť závažným trestným činem a odsouzený za tento čin může žádat o podmíněné propuštění z výkonu trestu po 2/3 trestu. Nebo zda došlo v navrhované změně u tohoto § 283 odst. 4 k změně a to takové že se

stane jen trestným činem, a tím odsouzený v tomto odst. 4 budou moci žádat o podmíněné propuštění po ½ trestu? To už je opravdu vše co bych potřeboval vědět.“

V souladu s Příkazem č. 4/2010 vedoucího Kanceláře Poslanecké sněmovny, v platném znění, je k vyřízení Vaší žádosti příslušné Samostatné oddělení styku s veřejností Kanceláře Poslanecké sněmovny.

K Vaší žádosti Vás chceme nejprve opětovně informovat, že u předmětného návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, stále probíhá legislativní proces, a znění navrhovaných změn proto ještě nelze brát za definitivní. Tento návrh zákona, který byl Poslaneckou sněmovnou a jejími orgány projednáván jako sněmovní tisk 861, bude dále projednáván Senátem a jeho orgány, a to jako senátní tisk 143. Plénium Senátu by se tímto návrhem zákona mělo podle návrhu Organizačního výboru Senátu pravděpodobně zabývat ve středu 9. července 2025.

K Vašemu dotazu, týkajícímu se možnosti podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody u trestného činu podle § 283 odst. 4 uvádíme, že podmínky pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody jsou stanoveny v § 88 trestního zákoníku. V projednávané novelizaci trestního zákoníku, ve znění schváleném Poslaneckou sněmovnou, je navrhováno nové znění § 88, které je následující:

„§ 88

Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody

(1) Soud odsouzeného podmíněně propustí na svobodu, jestliže odsouzený vykonal stanovenou část trestu, svým chováním a plněním svých povinností po právní moci rozsudku prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

(2) Stanovenou částí trestu, kterou podle odstavce 1 musí odsouzený vykonat před tím, než může být podmíněně propuštěn, se rozumí

- a) polovina uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody,*
- b) třetina uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, jde-li o odsouzeného, který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody a který nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,*
 - 1. kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,*
 - 2. kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,*
 - 3. jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,*

4. *který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),*
 5. *který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo*
 6. *který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v písmenu c),*
- c) ***dvě třetiny*** uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, jde-li o pachatele odsouzeného za trestný čin vraždy (§ 140), zabiti podle § 141 odst. 2, těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 3, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 4, nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy podle § 159 odst. 3, 4, neoprávněného odebrání tkání a orgánů podle § 164 odst. 3, 4, obchodování s lidmi podle § 168 odst. 4, 5, zbavení osobní svobody podle § 170 odst. 2, 3, zavlčení podle § 172 odst. 2, 3, loupeže podle § 173 odst. 3, 4, brání rukojmí podle § 174 odst. 3, 4, vydírání podle § 175 odst. 3, 4, znásilnění podle § 185 odst. 3, 4, sexuálního útoku podle § 185a odst. 3, 4, sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 5, 6, pohlavního zneužití podle § 187 odst. 2, 3, obecného ohrožení podle § 272 odst. 2, 3, **neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy** podle § 283 odst. 4, získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 292 odst. 3, vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), sabotáže (§ 314), vyzvědačství podle § 316 odst. 3, 4, válečné zrady (§ 320), násilného překročení státní hranice podle § 339 odst. 3, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 odst. 4, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), styků ohrožujících mír (§ 409), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje podle § 411 odst. 3, válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, nebo k výjimečnému trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let, a
- d) dvacet let, jde-li o pachatele odsouzeného k trestu odnětí svobody na doživotí.

(3) Jestliže odsouzený za přečin prokázal svým vzorným chováním a plněním svých povinností, že dalšího výkonu trestu není třeba, soud ho podmíněně propustí na svobodu i předtím, než vykonal část trestu odnětí svobody vyžadovanou pro podmíněné propuštění podle odstavce 2 písm. a) nebo b). Soud nevyhoví návrhu ředitele věznice na podmíněné propuštění odsouzeného na svobodu, jen je-li zjevné, že by odsouzený po propuštění na svobodu nevedl řádný život.

(4) Soud při posuzování, zda odsouzený prokázal polepšení, přihlédne zejména k jeho chování ve výkonu trestu, které umožňuje posoudit, do jaké míry se napravitel, k plnění jeho

povinností a k jeho snaze nahradit škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem, vydat bezdůvodné obohacení získané trestným činem anebo odstranit jiné škodlivé následky činu. Jestliže odsouzený vykonával ochranné léčení před nástupem výkonu trestu odnětí svobody nebo v jeho průběhu, přihlédne soud i k projevenému postoji odsouzeného k výkonu ochranného léčení.“.

Jak vyplývá z výše uvedeného, podle navržené právní úpravy by u trestného činu podle § 283 odst. 4 trestního zákoníku měl zůstat zachován výkon stanovené části trestu v rozsahu 2/3 uloženého trestu odnětí svobody jako jedna z podmínek pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

Snížení dolní hranice trestní sazby u trestného činu podle § 283 odst. 4 trestního zákoníku bylo navrhováno už v počátečním vládním návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, který byl vládou předložen Poslanecké sněmovně, přičemž v důvodové zprávě bylo toto navrhované opatření vysvětleno následovně:

K bodu 69 (§ 283 odst. 4)

Výše dolní hranice trestní sazby stanovené v § 283 odst. 4 tr. zák. se jeví poměrně přísná, a to zejména ve vztahu k zvlášť přitěžující okolnosti uvedené v § 283 odst. 4 písm. c) tr. zák. [kvalifikační okolností „ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech“, obsaženou v § 283 odst. 4 písm. c) tr. zák., jsou postihovány i volnější formy vztahu pachatele k organizované skupině, než je jeho členství ve skupině, kdy tak není nutno detailně prokazovat naplnění pojmu členství v „organizované skupině“ (k tomu srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2015 sp. zn. 6 Tdo 193/2015, a ze dne 9. 10. 2013 sp. zn. 6 Tdo 526/2013); k naplnění dané kvalifikované skutkové podstaty tak může dojít i pouhou spoluprací s organizovanou skupinou, jež působí ve více státech, z nichž jedním je i Česká republika, může jít např. o jednorázový dovoz prekurzorů drog z Polska osobou, která stojí mimo uvedenou skupinu]. Navrhuje se proto snížit dolní hranici trestní sazby, což umožní vhodněji reagovat na rozdílné případy, které se v praxi vyskytují; výše horní hranice trestní sazby přitom zůstane zachována, neboť případy, které jsou postihovány podle § 283 odst. 4 tr. zák., mohou dosahovat i velmi vysoké závažnosti a škodlivosti (rozsáhlá mezinárodní zločinecká skupina, která se dlouhodobě, v řádech tun zabývá prodejem omamných a psychotropních látek ve vysoké čistotě a dosahuje enormních finančních zisků). Rozpětí trestní sazby 10 let je sice poměrně velké, v trestním zákoníku se však již objevuje [srov. např. § 141 odst. 2 tr. zák. (5 až 15 let), § 149 odst. 4 tr. zák. (8 až 18 let), § 312a odst. 2 tr. zák. (5 až 15 let), § 314 odst. 3 tr. zák. (10 až 20 let), § 375 odst. 3 tr. zák. (8 až 20 let) aj.].

S pozdravem